١٢٨٨ ՐԷՃԷՊ Հ ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 962 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 7 ՇԱԲԱԹ 1871

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1871

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս, հէր հաֆթա ճումուա էրթէսի կիւնլերի պէշիք նիւսխէսի, սայիր կիւնլէր Բուզնամէսի նէշը օլունմաղ տըր։
Սէնէլ էյի բէշլէն Բուզնամէսի իլէ 150 ՂՐՇ.
Ալթը պալըղը քէզալէք . . . . . 80 »
Իւչ պալըղը քէզալէք . . . . . 45 »
Մէճմուանըն թանէսի 40 վէ Բուզնամէ 20 փրյ.
Տաշ բալար իչիւն պէհէր նումէրոսունա փոսթախանէ ուճրէթի ալընմաղը խասսէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր սըրասը պիր տէֆալըգ 5 ՂՐՇ.
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զիատէ օլան, վէ ղայրէթ ուղուն իլանաթ իչիւն այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշ բալարտան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բոսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզերինէ օլտուղու պու մահալտէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՖՈՒԱՅԸ ՍԱՅԻՐԲԷՅԷ ՄԻՒԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Լայէխթիլիք մէսէլէսինին, դապուլ իտէնլէր ինտինտէ տախի պիր սիյադտա գապուլ օլունմատըղընը, վէ հէբսի պու նէվիհատա գայիտէի տինկիյէյ պիրէր կէօնա մանէա վէրմէյի ճիհէթլէ, պու պապտէ ուսուլու տինկիյճէ ֆարզ օլան իթթիֆագը ումումինին հասըլ օլմատըղընը, կէչէնլէրտէ եազմըշ ըսրդ։ Պունա իսպաթ օլարագ, պու տէֆա, մէսէլէյի մէղքիւրէյի թէմամի իլէ գապուլ իթմիշ կիպի ատտ օլունան Ալլաման բիսդոպոսլարընին, ճէմիյէթլէրինէ խիթապէն պիլ իթթիֆագ նէշը կյէտիքլերի պիր գըթա թահրիրաթը ումումիյէլերինտէ տէրմէյան օլան պագը մուհիմմ ճիւմլէլերինի պէր վէճհի ատթի ղիքը իթմէմիզ էլղէմիյէթտէն տիր։ Շէօյլէ քի, պու զաթլար, քէնտի թահրիրաթլարընտա մէսէլէնին աճայիպ ճիհէթինի շու վէճհ իլէ թամիր վէ թէէվիլ իթմէք խաթէտիքլերի հալտէ, էսասը մատտէյի քեամիլէն ճէրհ ու թէքզիսի իթմէյէ մէճպուր օլմուշլար տըր։ Իշթէ Բօթթէնպուրկ բիսդոպոսու մանսինեօր Հէֆիէլտէն մատտա, քեաֆիֆէլի Ալլաման սէրբիսդոպոս, վէ բիսդոպոս վէ գայմագամլարը պուլունան բէհապինին խմզալարը թահրինտա պէյան օլունան իթթիրազնամէնին էն մուհիմ վէ տիգգաթա շայան ճիւմլէսի քի, պու խուսուս հադդընտա սայը իւլթրամանթէնլէրին պէյան ու իտարէթլերինէ քեամիլէն մուղայիր, վէ Վաթիդան մէճլիսինին տախի դարարընա պիւթիւն պիւթիւնէ մուխալիֆ տիր։ "Վաթիդան մէճլիսինին գարարլարընը ճէրհ ու թէքզիպ իտէնլէրին քեաֆիֆէյի իթթիրազ ու իֆատաթը պաշլըճա շու իքի թապիրաթտան իպարէթ տիր, եանի Բաբանընն սէլահիյէթի քեամիլէ վէ միւթադիլլէսի, վէ պիրտէ չախսէն եանը լմամասը մատտէսի"։

Հալ պու քի մէճլիս, պիր վէճհ իլէ Բաբանընն "հիւքիմէթի միւսթադիլլէսի վէ քեամիլէսինտէն տօղայը ասլա պահս իթմէմիշ տիր"։ Վազրա ճանլարընն սէլամէթի վէ ճէնապը հադդընն պու եէր իւզերինտէ քէնտի բասիշահլըղը հիւքմինտէ պուլունան քիլիսէնին եօլունտա, վէ նիզամընտա խարէսի իչին սէլահիյէթի քեամիլէյի բուհանիյէ մին թարաֆ իլլահ էմանէթէն վազ վէ իպդա օլունուպ, Ս. Պետրոսա վէ խալէֆիլէրինէ պու խուսուս հավալէ պույրուլմուշ իսէ տէ, "Պու սէլահիյէթի հիչ պիր ճիհէթլէ հիւտիւսուզ տէյիլ տիր։ Իլլա, պու սէլահիյէթի մին թարաֆ իլլահ իլհամ օլունան սահիհլիքլէր, վէ թէնպիհաթը իլահիյէ, վէ քիլիսէնին թանզիմաթ վէ նիզամաթը իլահիյէ տայրէսինտէ մահտուտ օլուպ, իշպու հիւտիւտ տախիլինտէ ճէրէյան իտէճէք տիր։ Իշպու սէլահիյէթին մագսէտ ու նէթիճէսի, քիլիսէնին խարապիյէթի տէյիլ, իլլա խայր ու իսլահաթը օլաճաղընտան, պունուն խիլաֆընտա հարաքէթ վէ մուամէլէ օլամայաճաղը գաղիյէսի տախի սէլահիյէթի մէղքիւրէյէ պիր հիւտիւտ տուր։ Իլհամ օլունան թալիմաթը իլահիյէ տախի պու սէլահիյէթին էօնիւնտէ պիր սէտտի միւմանաաթ մագամընտա իպդա օլունմուշ տուր, շէօյլէ քի քիլիսէ նիզամաթը ինտինտէ միւսաֆաթ իւզրէ, պիր նիզամաթը ճիմանիյէ տախի պագի տիր, եանի հիւքիմէթի բուհանիյէ ինտինտէ պիր տէ հիւքիմէթի ճիմանիյէ վազ օլունուպ, պունուն տախի մէնպաը ասլիսի ճէնապը Հադդատան սուտուր վէ նէշաթ իտիւպ, քէնտի հալինտէ միւքէլլէֆ վէ միւնթազամ տըր, վէ պու հալտէ էտէպիյէյէ տայիր ճայիզ օլան հէր պիր ուսուլտա իշպու հիւքիմէթէ զիմմէթ ու զամիրճէ հէր քէս թէսլիմ վէ միւթիւ օլմայա մէճպուր տուր"։

Բաբանընն շիմտիյէ տէկին մալիք պուլունտուղու սէլահիյէթտէն ֆազլա վէ իւսթիւն օլարագ, քէնտիսինէ մէճլիսի մէղքիւր գարարընճա, զիյատէ պիր սէլահիյէթ վէրիլմիշ տէյիլ տիր, վէ վէրիլմիշ տախի օլա, քէնտիսի դապուլ իտէմէզ իսի, պու սէլահիյէթ հադդընտա վէրիլէն միւքերրեր գարարլար, հէր տինտարան զամիրինտէ վէ քիլիսէտէ մէրի իւլ իճրա պուլունան ատէթլէրտէ պագի օլան գայիտէլերտէն իպարէթ օլուպ, ֆազլա վէ եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր։

Բաբանընն "չախսէն" (1) եանը լմամաղլըղը պաշլըճա պահսընա կէլինճէ, պու պապտէ տախի մէճլիսի մէղքիւր. կէօյա շէօյլէ պիր դարար վէրմիշ կիպի մանէա վէրիլիյօր, եանի քի եանը լմամաղլըղդ Բաբանընն չախսէն պիր սրֆաթ ու խասիյէթի օլուպ, պու սայէտէ օնուն հէր տէսիյի եանը լմաղ օլաճագ տըր, վէ կէօյա քի, տինճէ եէնի պիր գայիտէ վէ սահիհլիք իհտաս իտէպիլմէք պիւթիւն պիւթիւնէ օնուն ըէյ ու գարար վէ քէյֆինտէն պանդլը տըր։ "Պու կիպի պիր զիւիւմ իսէ զայէթ պաթըլ պիր խայալաթ տըր"։ Պու պապտէ մէճլիսճէ վէրիլէն գարարընն սէրնամէսի շու տուր, "Բաբանընն եանը լմամաղլըղ ուսուլու թէտրիսկի (Ֆարզ ապեստուլիթիւն) հադդընտա տըր"։ Իշպու գարար իդթիզասընճա եանը լմամաղլըղդ մատտէսի, եալընըզ Բաբանընն թէտրիս իթմէք "սէլահիյէթինի քեամիլէն իճրա վէ իյֆա իթմէսինէ այիտ վէ շամիլ օլմադ իւզրէ քէնտիսինէ վատ օլունմուշ օլաուղու" իյմա վէ իյզահ օլունույօր, պու հալտէ եանը լմամաղլըղդ Բուհէլ դուատուսուն մուավէնէթի իլէ, սրֆաթը բէմիյէի մէմուրիյէթինէ շամիլ վէ այիտ պիր իհսան օլտուղունու մէճլիս կէօսթէրիյօր, վէ պունտան մատտա պէյան իտէյօր քի, "պու գարար իլէ եէնի պիր թալիմաթ էօյրէտմէյիպ, իլլա էմանէթի տինկիյ հադդընտա բէսուլլար վասըթասի իլէ մին թարաֆ իլլահ իլհամ վէ իհալէ ղալբընան կէրչէքլիքլերի էօյրէտիյօր, վէ սրֆաթը բէմիյէյէ այիտ օլան Բաբանընն իշպու եանը լմամաղլըղը, պաշղա պիր շէյ տէյիլ, վէ հիւքմիւ վէ չումուլիյէթի տին ու ախլաղա տայիր թալիմաթլարա եալընըզ շամիլ տիր"։

(1) Իշթէ տավանընն սոնլ էսասը պունտա օլուպ, Ալլաման բիսդոպոսլարընն իշպու թապիրաթը իւլթրամանթէնլէրին հալէա գավլէն վէ թահրիրէն նիճէ նիճէ էվրաղ վէ թէէլիֆաթլարտա պէյան ու իյզահ իյլէտիքլերի իտտաալարա քիւլլիյէն մուղայիր տիր, պու մագուլլերին եէվմիյէ նէչրիյաթը տըր քի հէր քէսին իթիգատ ու զամիր ու զիհնինէ տօղանըպ, պէ հադդընն հէր թարաֆտան ճէրհ ու թէքզիպ օլունույօր, վէ պու կիպի թապիրաթլարա ատէթա քիֆիր վէ պաթըլէթ նազարը իլէ պագըլըյօր։ Եօզսամ, եօգ ագլ ու զիհն գապուլ իտէճէք, վէ իթիգատ ու մէրիւլ իճրա օլան նիզամ ու դանունա մուվաֆրդ կէլէճէք սէլահիյէթէ հիչ պիր քիմսէ պիր շէյ սէմէզ, խօշնուսիյէթլէ բայէթ ու իթաաթ տախի իտէր, նասըլ քի չիմոյէ տէկին օլույօր, իսի։ Պու եօլունտա օլան գայիտէ խիլաֆընտա, հուդուդ իսլթալինէ վէ քիլիսէնին ատաթը գատիմէսի իսլալինէ տին ու մէզհէպ վէ սէլահիյէթի քեամիլ խիմէլերի վէրիլէրէք, պիր թադրմ իլդաաթ վէ իհթիլաֆաթա գալզընընը իսէ, հէր քէս հալի իլէ պու կիպի պաթըլէթի դապուլ իթմէզ իլլա ճէրհ ու թէքզիպ իտէրէք, քէմաֆիա սապրզ հադդընը մուհաֆազա վէ վիդայէ իթմէք իսթէր, վէ պու շէյլերին դապուլ իթտիրիմէսի մագսէտինէ մէպնի, վուղուս պուլան թէհտիտաթ վէ մուճազաթը ղայրի մէչրուէլերի տախի ղէվրէլէնիր վէ տինսէմէզ քեաֆիֆէսինի պի հադդին պաթըլէթ վէ խայալաթ ատտ իտէրէք։

Վէ պու իմթիյազտախի Յիսուս Քրիստոս "սայէսինտէ հէյէթի քիլիսէյէ այիտ պիր մատտէ տիր։ Մէճլիս պէյան իտէյօր քի, Բաբա, թէտրիս իթմէք մէմուրիյէթինի հէնի իճրատտա քիլիսէնին կէրէք ումումէն վէ կէրէք խուսուսէն իթիգատ ու թալիմաթը տինկիյէսինի պիլմէք իչին, եէնէ քիլիսէնին մէճպուր պուլունտուղու վասիթա վէ վազիֆէլերին իճրա վէ իյֆասընա պիր սիյադտա մէճպուր տուր, կէրէք Սինոդ վազթինտէ վէ կէրէք խարիճինտէ . . ."

Ալլաման բիսդոպոսլարընն իշ պու թահրիրաթը ըէմիյէլերինտէ պէյան վէ իյզահ իթտիքլերի թալիմաթը տինկիյէնին պաշլըճա ճիւմլէլերի, հարֆ պէ հարֆ պու թապիրաթլար օլուպ, Էրմէնի Գաթօլիք բիսդոպոսլարը թարաֆընտան կէչէն սէնէ էնզարը տինտարանա արզ օլունան վէ Մ. Բըլուիմ թարաֆընտան ագրընճա հիւքմ վէրիլէն թահրիրաթը ումումիյէնին միւնտերիճաթընտան նէ՞ սէպէպէ մէպնի ֆարզը ատտ օլունապիլինիյօր։ Պիզիմ բիսդոպոսլարըմըզ Ալլաման բիսդոպոսլարը դատար տա Բաբանընն սիլահիյէթի հադդընտա սերպէսթ լիսան վէ թապիրաթ դուլլանմամըշ իքէն, պունճա աղվիյաթ վէ հադաբէթէ հէսէֆ օլտուլար. Ալլաման եպիսկոպոսլարը իսէ, Բաբանընն սէլահիյէթինէ հուտուտ տախի վազ իտէրէք, եէնէ պունուն իլէ պէրաբէր Գաթօլիք վէ թամ Գաթօլիք ատտ օլունմադտա, վէ քիլիսէ իլհադընտա պուլունույօրլար։ Ամանիպ իսթիմանայիթ։ . . . Եալընըզ պու գայիտէ իդթիզասընճա Էրմէնի Գաթօլիք քիլիսէսի հադդընտա մուամէլէ օլունմասը հադիդէթէն միւճիպլի թէէսսիֆ վէ թէաճիւպ տիր։

Իմտի քեաֆիֆէյի էհլի զամիր ու ինսաֆա՞վէ աղ չօղ մալիւմաթը օլանլարա սիւվալ իտէրիզ քի, Ալլեմանեա եպիսկոպոսլարընն պու կիպի իյզահաթ վէ թալիմաթը, իւլթրամանթէնլէր իլէ սայը ճիզվիթլերին եէվմիյէ նէշը ու իլան էյլէտիքլերինէ էսասէն վէ միւթէֆէրրիէն մուվաֆրդ վէ միւթասլիդ մը տըր։ Զիվիթթա Գաթօլիքա վէ սայը իւլթրամանթէնլէրին էվրաղը բէսմիյէսինտէ պէյան օլունան թալիմաթ պու եօլտա մը տըր։ Պունլարըն հանկըսը աճապա, Բաբանընն հիւքիմէթի միւսթադիլլէսինէ նիզամ վէ գանուն հուտուտ գօյմայա ճէսարէթ իթմիշ տիր, եախսօտ պու կիպի թապիրաթ իթտիկի վազրթ անինտէ հերեսիկոս վէ հերճուածող, նէղվեալ վէ

բանադրեալ իւնվանլարը ալմայա հիւքմ՝ օլունմամը չ տըր։

Ալէմանեանլն ալիմ վէ միւհթէրէմ եպիսկոպոսլարընն պաթըլէթ վէ խայալաթ տէյու հիւքմ իթտիքլէրի չէյլէր, միլլէթիմիզ պէյնինտէ ատէթա թալիմաթը տինլեյէ վէ իթիգատը գավլեյէ մադամընտա եէվմիյէ վաղ ու նէչը օլունմայօր մու։ Իւլթրամօնթէնլէրին պու կիպի պաթըլ զիւիւմլէրտէ օլտուղունա պիր ճիւղի իսպաթ օլմադ իւզրէ, պուրատա պիր դաչ շահատէթ կէթիրմէմիզ էլզեմյէթտէն տիր։ Պունլարընն էն ալիմի օլան մէշհուր Ֆանեանս շէյլէ ֆէթվա վէրիր, քի "Բաբա հադգէը օլմայան պիր շէյի հադգէը իտէպիլիր" "Պաշն կարէ իրաւունս առնել զայնոր ըստ ինքեան չէ իրաւունք" (վըճռականք, Ա. զդաշնադրութենէ. գլուխ. քում բրիտէմ՝), "Բաբա տեմէք հեր շէյ վէ հեր շէյտէն իւսթիւն վէ ազիմ տէմէք տիր, Պալտում գավլինճէ... Բաբա տէօրթ քէօշէ պիր շէյի (քառակուսի) եուվարլադ (բոլորակ, շրջանակ) իտէպիլիր"։ Հոսթիէնսիս գավլինճէ, (վճռակ, Դ. զկղերիկոսաց, գլ. խորհրդակցութեան)։... "Հիւքիւմէթի միւսթագիլէ եախօտ հիւքիւմէթին քէմալը տէնիլիր իսէ, պաշգա պիր շէյ աղնաշըլմադ, իլլա պիր շէյին հէյէթի ալիյէսինի թէպտիլ իտէպիլմէք, եախօտ հիչ նէվինտէն օլանը վար իթմէք գուարէթի "զբայարձակ իշխանութենէ, կամ զլրմանէ իշխանութեան, որով Պաշն կարող է ընբնութիւն (կամ զգոյութիւն իրաց փոփոխել, և յոչնչէ առնել զիմն ինչ" (անդ. զկրոնաւորական սահմանադրութենէ, գլ. քում ադ Մօնասթերիում)։

Էյէր քի, պունուն կիպի սայը հիսապըզ պաթըլէթի պիրէր պիրէր զիքր իթմէք լազըմ կէլսէ, պիրէր ճէսիմ ճիլտլեր քիֆայէթ իթմէզ, նէրտէ գալըր ղազէթամըզըն իգթիասը ու թէհամիւլիւ։

Իշթէ պու էսաս վէ դայիսէ իգթիզասընճա, պու կիւնքի կիւն էրմէնի Գաթօլիք միլլէթի իլէ մուամէլէ օլունույօր, եանի Բաբա հադրէթլէրի պիր մատտէնին հէյէթի ասլիյէսինի թէպտիլ իթմէյէ միւդթէտիր օլտուղու սիլահիյէթլէ, ճէմիյէթի ա-ճիզանէմիզի թամ զավլէն, ու ֆիիլէն վէ իթիգատ իլէ Գաթօլիք իքէն, պիր Գաթօլիք տէյիլսինիզ տէմէ իլէ, Գաթօլիք օլմադ հէյէթինտէն թէպտիլ իտէյօր, վէ պէօյլէ մատտէնին թապիէ յէթինի տէյիտիրիպ, զ. ադի պաշգա պիր դալըպա տէօքմէյէ միւդթէտիր օլույօրում տէյու զանն վէ իտտաա էտէյօր։ Վէ պու վէճհ իլէ մալ ու միլքինիզ սիզին տէյիլ, հադգը թէսարրուֆ վէ իտարէսի պանա այիտ տիր տէմէք իլէ, պիզ հադգըմըզը զայպ իթմիշ օլույօրուզ, վէ միլլէթին մալի քէնտինին իքէն, հէյէթի ասլիյէսինտէն չըգըպ, Լաթին մալի օլույօր։

Քէզալիք, հուդուգու ինթիխապկիյէտէն սիզի մահրում իթտիմ, տէր իսէ, վէլէվ պիզ Խրիսթիյանլըզըն պիտայէթինտէն պէրու պու հուդուգու հայիզ օլսադ, քեար իթմէյիպ, հուդուգումուզտան տիւշիւշ, վէ հադգըմըզ քէնտիսինէ, եախօտ հավալէ էյլէսիկի ատէմլէրէ եալընըզ այիտ օլաղիլիյօր։ Քէզալիք հադգընըզ վար տէմէտիքճէ, պիզ հադգ սահիպի օլմուշ ատտ օլմայաճաղըզ։ Վէլ հասըլ պիզէ Գաթօլիք, հադգէը, վէ էյի տէրսէ, վէլէվ Գաթօլիք, հադգէը վէ էյի տախի օլմազսադ, Գաթօլիք, հադգէը, տէմէզսէ, սահիհէն վէ հադիգէթէն տախի բէք ալեա պիր ճէմիյէթ օլտուղումուզ իլէ պէրապէր ասլա Գաթօլիք, վէ հուդուգ սահիպի, վէ էյի օլամայաճաղըզ։ Վէլ հասըլ հէյէթի ասլիյէմիզտէ, պադի գալըպ գալմայաճաղըմըզ Բաբանըն ըէյ ու գարարընա եախօտ տահա տօղրուսունու սէօյլէմէք իչին, քէնտի իսմի իլէ Հասուն էֆէնտինին քէյֆինէ պաղլը օլաճադ տըր, իւլթրամօնթէնլէր գավլինճէ։ Պիմէյիզ քի, պու զիւյիւմէ զահիպ օլանլեր, նիչին պիր մատտէյի՞, հիյէթի ասլիյէսինտէն պիր գավլ իլէ թէպտիլ իթմէյէ քեաֆի օլան սիլահիյէթլէրինի Բում՝, Էրմէնի, Բրօթէսթան, Իսլամ վէ Եահուտի վէ սայըր միլլէթլէրին հէմէն պիրտէն պիրէ Գաթօլիքլիյէ թահվիլ իթմէյէ տախի գուլանմայա, կէճիքէյօրլար։ Գօ պիր ան էվվէլ տէսինլեր տէ պադալըմ՝, օնլար գապուլ իթմէտիքճէ, սահիհէն քէնտի գավլ վէ հիւքմլերի իլէ սահիհէն Գաթօլիք օլուրլար մը։ Պու կիպի պիր սէլահիյէթի քեամիլ պու միսիլլու պիր խայրէ սարֆ օլմադ իսէ, նէյէ աճապա սարֆ օլապիլէճէք տիր։ Հէյէթի ինսանիյէ, վէ քիլ իսէ վէ Ալլահճա պունտան զիյատէ պիր մուհասէնաթ վէ խայըր օլապիլիր մի, նիչին պիր "ասաց և եղև, հրամայեաց և հաստատեցան" տէմէյէ իհթիրազ վէ իհմալ օլունույօր։

Ալման եպիսկոպոսլարընն զայէթ պաթըլ զիւիւմ վէ խայալաթ թէսմիյէ էյլէտիքլէրի էսաս իշլէ պու տուր։

Պու կիպի էսաս ու մէպտէլէր, սահիհէն ինսանիյէթ ու խրիսթիյանլըզընը, վէ Գաթօլիք տինին սաղլամ իթիգատընա վէ քիլ իսէնին մանէվի հէյէթինէ թարի օլան իլլէթի մախուֆէ կիպի տիր։ Պու կիպի պաթըլ զիւյիւմլերէ զահիպ վէ թէպլիմ օլմադ, հադիգէթէն մինթարաֆ իլլահ Ս. Պեարոսա իհսան օլունան հադգը սէլահիյէթի ինքեար իթմէք վէ եալընըզ իսլահաթ վէ տէյիլ քի խարապ իթմէք իշին վերիլէն հիւքմէթի էսասէն չիւրիթմէք, վէ սոյլ խաթիմալ իլէ հեր շէյի խարապ իթմէք տէմէք՝ տիր։ քիլ իսէնին սոբլ էֆքեարը խայրխահանէսինէ միսթէնիա օլան իշ պու դայիսէնին իպգասը արզ իւսիւ տիւր, քի Քիլ իսէնին զահիրէն տօսթլարը, վէ հադիգէթէն խասիսիէրի օլանլեր թարաֆընտան իշ պու ասրըմըզտա քիլ իսէյէ դարշը ասիլիք վէ խսեան կիպի ատտ օլունույօր։

Եա բապպ, տին ու մէղհէպ, քիլ իսէ, վէ նիզամին մուպարէք իսմլերի թահթընտա, իշթէ պունճա ույղունսուզլուզլար սէթր օլունմադտա օլուպ, նիչի՞ պիր իսմի չէրիֆին իլէ թադվ էյէթ պուլապիլէճէք տիր։ Ասճապա "իսկ որդի մարդոյ եկեալ գըտանիցէ արդեօք հաւատս յերկրի" պույուրտուղու հեր վէճհ իլէ վէ հեր քէս իշին սահիհի՞ մի չըդաճադ։

ՐՕՄԱՅԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Օրմա 8 Սեպտեմբեր 1871.

Պու կիւնլերտէ կէրէք բօլիթիդաճա կէրէք բուհանիճ միհիմ պիր մատտէ ասլա վուգու պուլմատըղընտան, վէ էքսէրի իշլեր վէ տայրէլեր եա գուսուր եա թաթիլ օլտուղունտան, հէմէն արտ արտա կէրէք Բաբըն կէրէք Իթալեանընն վուգուաթլարընն սէնէ տէվրլերի հիսապլանմագտա տըր։ Պէօյլէճէ պու կիւնտէ սէնէ տէվրի հիքայէլերի իլէ մէշղուլ օլմայա մէճբուր պուլունույօրում։

Իմտի պու կիւն Բաբա թէրաֆկիրլերի իչին Տօղուղունճու Պիոս Բաբանըն էն չէրէֆլի կիւնլերինտէն պիրինին տէվրի տիր, նէ վագըթ քի թախթա գուուտինին իլք սէնէսինտէ տէպտէպէի ադիմէ իլէ Սանթա Մարիա տէլ Բօբօլօ քիլիսէսինէ կիթտիյինտէ թէքմիլ Բօմա վէ ճիվար ահալիսի եօլլարա տէօքիւլիւպ քէմէրլեր վէ պայրագլարըլա պէօյիւք պիր ֆիւթուհաթ զիյնէթի իճրա իթտիլեր, վէ պունուն սէպէպի տէ Բաբանըն Իթալեա պիրլիյինի իմթէյիպ, քէնտի տախի նէմցէյէ գարշը ասկեր եօլլամասը ըտը։ Տիկեր թարաֆտան տա պէօյիւնքիւ կիւնտէ կէչէն սէնէ Ֆօնթ Բօնցա տի Ռան Մարթինօ էլչինին խըզմէթի Բոմատա պօշա չըգտըղընտա Ֆիօրէնցատան ճէնէրալ Քատօրնայա սընըրլարը կէչմէյէ էմր վերիլմէսինին տէվրի տիր, լաքին պու մատտէնին թէքմիլի սեպտեմբեր 20 տէ խիթամ պուլուպ, օլ կիւն Իթալեան օրտուսու Բոմայա կիրտիյինտէն, Բոմանընն սէլահիյէթ վէ սէլամէթինի տէվրի պունտան օն իքի կիւնտէն իճրա պուլանագ տըր։

Ահալի վէ զաղէթալար թէրաֆընտան իլք եվվել օլ կիւնտէ պէօյիւք զիյնէթլէր եաբմագ իչին սէս չըգտըղընտա, պէլէտիյէ վէ տէվլէթ իսարէլէրի իսէ զիատէ եաբմամայա մէյիլլի կէօրիւնտիւլէր, վէ քէնտի զաղէթալարըյլա էֆքեարլարընը պէյան էթտիլեր։ Սէպէպ տէ սօրուլսա սըրֆ բօթիլատան իպարէթ օլուպ Բաբանըն կէօղիւնիւն էօնիւնտէ տիւշմիւշէ թէքմէ վուրմագ կիպի կէօրիւնմէմէք իսի, վէ իշէ տէ բէք չօղ էհէմմիյէթ վերմէմէք։ Լաքին օգոստոս 24 կիւնիւնիւն վուգուաթընտան սօղրա, իքի թէրաֆընտա էֆքեարլարը էյտէն պէյան օլտուղունտա, իտարէ հեր թիւրլիւ մէմնուաթըն պօշա չըգաճաղընը կէօրտիյինտէ, քէնտի տախի ճիվգիս պիր հիսսէ ալըպ ահալիյէ նէ թարզ իսթէրսէ զիյնէթ եաբմայա սէլահիյէթ պըրագմայա գարար վերտի, լաքին տայրմ տէվլէթ իտարէսի տօղրուտան իշէ կիրիշմէյիպ պէլէտիյէ իտարէսի եալընը օրթատա կէօզիւքէճէք տիր։ Շիմտիքի հալ մուհաֆըզ ասքէրի Բօրթա Բիա գաբուսունտա թօբլանըպ թալիմ իճրա էտէճէք, նիզամ օրտուլարընա պիր թէչէքքիւրնամ եաղըլաճադ, վէ կէճէ մէյտանլարտա մուզիպալար իճրա օլաճագլար։ Ահալի թէրաֆընտան տա քանտիլ տօնանմասը եաբըլաճագ։

Հէր նէ հալ իսէ Իթալեա տէօվլէթինին պու պադտէ գուլանտըղը թէսպիր, Ֆրանսա տէվլէթինին սեպտեմբեր 4 իւնճիւ կիւնիւ իչին գուլանտըղընա պէնդէր, չիւնքի Ֆրանսա տէվլէթի տէ Նաբօլէօնուն տիւշմէսի վէ ճիւմհուրիյէթին իհտասը իչին հեր թիւրլիւ զիյնէթլէրի մէն էթտի։

Լաքին Բաբա թէրաֆկիրլերի տախի օլ կիւն իչին պիր կէօսթերիշ տէ քէնտիլերի իճրա իտէճէքլէր տէյի սէօյլէնիյօր, վէ ահալինին Բօրթա Բիայա կիթտիյինտէ քէնտիլէր Վաթիգան սէրայընա թօբլանըպ պիր մղտար ադճէ Բաբայա հէտիյէ իտէճէքլէր, ինչալլահ հեր շէյ չամաթասըզ կէչէր։

Լաքին էյէր քի Վաթիկանտան չըդան հապէրլերէ սէմի իթիպար լայզ իսէ, Բաբա հադրէթլերի խապէր վերմիշ քի սեպտեմբեր 23 ադշամընտան իւչ կիւն կիւնէչ չըդմայաճադ, վէ 70 տատթ Բոմա գարանլըգտա գալաճադ պու գարանլըգտա Ալլահըն հիքմէթիյլէ պիրթիւն Իթալեա օրտուլարը վէ մէմուրլարը գըրբլըպ Բոմատան չըդաճադլար, վէ կիւնէչ չըդտըղընտա Բոմա Բաբըն օլաճագ տըր։ Պու գարանլըգտա հեր թիւրլիւ եաղ վէ մոմ ըշըգ վերմէյէճէք, եալընըզ Բաբըն էլինտէն օրնեալի մոմլար եանըպ ըշըգ վերէճէքլեր։ Պէօյլէ սէօհպէթլերէ գուլագ ատտագ օ գատար զոր տուր քի, պիրտէն պիրէ տիւշման տիւզմէսի զանն օլունուպ գօլայճատա գանըլըրըրը, էյէր քի պիր չօղ քիշիլերին պու կիւնլերտէն Վաթիգան սէրայընա Բաբայա օրնեալէտմէք իչին մոմլար թաշըտըգլարը կէօրիւնմէսէյիտի, Ալլահընգուտրէթինի շիւբհէյէ գոմագ օլմարն, հաշա՞, լաքին պիրտէն պիրէ պէօյլէ պիր մուճիւզաթըն օլաճադընա գանմագ իչին էբէյի սրագ իգթիզա էտիպ, տին մատտէլերինին պիր գաթ զիատէ կիւլիւնճ օլաճագլարընա սէպէպ վերիր...։ Վէ պունու տա էտէն տինի վիգայէ իտէճէք զաթլար տըրլար։

Ալլահընն հիքմէթինին նէ օլտուղունու պիլմէյիզ, լաքին տէօրթ կէմի զէհիրլի թուզ Բոմայա կիրմէք իչին հադրը օլտուղունտա տէվլէթ թէրաֆընտան թութուլտուղու սէօյլէնիյօր։ Հանկը տիւշման իչի տիր տէմէլի պիլմէմ, լաքին Բաբա թէրաֆկիրլերի վէ ճիզվիթլեր հեր կիւն Բոմայա հասթալըգ վէ քօլերա կէլէճէյինի խապէր վերիյօրլարընը։

Պու սէօհպէթլեր նիհայէթ պիթէր, վէ օրթայա չըգարանլար բէզիլ օլուրլար։

Սեպտեմբեր 20 թարիխինէ այիտ օլան սէօհպէթլերի, պիթիրմէք իչին չունուտա իլավէ էտէրիմ քի, մէզքիր թարիխտէն պաչլանըպ (իլ վէնթի սէթթէմպրէ) եանի սեպտեմբեր 20 նամբյա պիր զաղէթա չըգարըլաճադը տախի հավատասաթը սահիհէտէն տիր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Փարիս 15 սեպտեմբեր։

Փարիս միւթէպէր զաղէթալարտան Ժուրնալ տէ Տէպա զաղէթասընընն միւտիրի Մ. Լյուսար Պերթէն պու կիճէ վէֆաթ իլլէտի։

Բոմա 14 սեպտեմբեր.

Սէնիս տաղընն ալթընտա եաբըլմըշ օլան տէմիր եօլուն բէյտի քիւչատը զիյնէթի մահը հալին 17 սինտէն 19 ունա գատար տէվամ իտէճէք տիր։

Ֆլօրանսա 15 սեպտեմբեր.

Ալէմանիա մէմալիքին քեաֆֆէի լիմանլարընտան, վէ քէզալիք Գարա տէնիզտէն կէլէն էմթաա հադգընտա գարաթին սաղլաթըլմասը իչին այը այը էմիրնամէլէր իլէ Իթալիա հիւքիւմէթինտէն էմր պույրուլմուշ տուր։

(Ալէմանիատա) Պատ 15 սեպ.

Իմբէրաթօր Կիյեօմ, տիւնքի կիւն ախշամ սաաթ 6 տա չէհրիմիզէ միւվասէլէթինտէ, միւշարիլէյհ հադրէթլէրինէ միւթանթան սուրէթտէ գապուլիյէթ իպրազ օլունմուշ վէ օլ ախշամը չէհրին հեր թարաֆընտա գանտիլ տօնանմասը իճրա իսլիմիշ տիր։

Հեր թարաֆտան գանտիլլեր իլէ թէնվիր գելընմըշ օլտուղու հալտէ, Իմբէրաթօրու միւշարիլէյհ իգամէթինէ թախսիս գելընան Վիէօ Նաթօ նամ սարայընն բէնճիրէլերի ալթընտա պիր պէօյիւք մուսիպի պանտասը թէրէնիւմ սաղ օլմուշ տուր։

Փարիս 14 սեպտեմբեր.

Պիր չօղ էյալէթլէրտէ սաաքիրի միւսթահիզզէի միլիյէնին թէրբի սիլահ իտիմէլերինէ պաչլանմըշ իսէ, շիմտիյէ գատար հիչ պիր կէօնա մուխալիֆէթ վէ միւչքիլաթ հուսուլա կէլմէյիպ, հեր եերտէ սասիլի հալ պէր քէմալ պուլունույօր։

Փարիս 15 սեպտեմբեր.

Տիւն ախշամ ապտ օլունան մէճլիսատ խարիճիյէ նազիրը, Բրուսիալըլարընն եէնիտէն ալթը էյալէթլէրտէն իսիրաճընը վէ կէօմրիւքճէ պաղը իմթիյազը հավի օլտուտուղու հալտէ, Այէմանիա իլէ ապտ օլունան պիր մուդավէլէ լայիհասընը մէլլէթ մէճլիսին նազարը տիպդաթ վէ թէզէքքիւրինէ հավալէ իթմիշ օլուպ, պունուն միւպահասասը ճիմա կիւնիւ վազը օլաճագ տըր։

Թարիխի մէզքուր։

Բրուսիալըլարընն եէնիտէն տայիր էյալէթլէրտէն չըգմալարը իչին Բրուսիա տէվլէթի իլէ ապտ օլունան մուգավէլէնամէնին մէլլէթ մէճլիսի թարաֆընտան եարընքի կիւն գապուլ օլունաճաղը իհթիմալտէն տիր։

Վիէննա 14 սեպտեմբեր.

Աւսթրիա հիւքիւմէթինին բէսմի զաղէթասը, 1873 տէ քիւչատ օլունաճագ օլան Էքսբօզիսիօն իչին իմբէրաթօր Ֆրանսօա Ժօզէֆ թարաֆընտան ինթիխապ օլունան գոմիսիօնուն ազալարը էսասիսին նէչը իտէյօր։

Իմբէրաթօրու միւշարիլէյհ, Արչըտուգ

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՄ

Շարը Լուիյի համի վէ Արշըսիւդ Բէյնիէյի գօմիսիօնու մէղքիւրէ բէյիս նասպ պույուրմուշ տուր։

Աւսթրիա Մաճար հիւքիւմէթի, քեաֆֆէի էյալէթլերինտէ օլան մէճլիսլէր պու կիւն քիւշատ օլունմուշ տուր։

Բէշթա 15 սեպտ.

Իմբէրաթօր Ֆրանսա Ժոզէֆ հազրէթլերի տիւնքի կիւն շէհրիմիզէ վասլ օլուպ, մահը հալին 28 ինէ տէկին պուրատա իգամէթ պույուրաճաղը զանն օլունույօր։

Ռօմա 16 սեպտ.

Բալէրմա շէհրինին սէքէնէլերի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէպուսլար, ճէնէրալ Մէսիչինին, մէմուրիյէթինտէ իպդա գելընմասընը, վիւքէլատան Մ. Լանցայա բէճա իթմէք իւզրէ, շէհրիմիզէ վասլ օլմուշլար տըր։

Թուրին 17 սեպտ.

Սէնիս տաղընըն շըմէն տը ֆէրինին բէսմի քիւշատը գիյնէթի պու կիւն իճրա օլունուպ, արապալար, էօյլէնտէ թարիգի մէղքիւրտէն կէչմիշ օլուպ, Պարտոնէշտէն Մօտանայա գատար օլան թարիգտէն 22 տագրգա զարֆընտա կէչիրմիշ տիր։

Արապա գաթարլարընըն ամէթի էսնասընտա, պիր թաղրմ Ֆրանսըզ եօլճուլարը կէլմիշլէր տիր։ Էննայի բահտէ հավաճա պէօյիւք ֆարդլար կէօրիւլմիւշ տիր։

Ինչպու եօլճուլուգտան սօղրա, պիր դիյաֆէթ վէրիլիպ, օրասա 900 տավէթլի հաղըր պուլունմուշլար տըր։

Իթալիա խարիճիյէ վէքիլի Մ. Վիսքոնթի-Վէնոսթա, Ֆրանսանըն սատտէթի հալի վէ Մ. Լբֆրան Իթալիանընը ասոթլուղու վէ Զվիչէրիա մուրախասը տախի քեաֆֆէյի միլլէթլերին սատտէթի իչին պատէլեր թէքլիֆ իյլէմիշլէր տիր։

Օրասա սայիր նութգլար տախի իրատ օլունմուշ տուր։ Ինչպու զիյաֆէթտէ, 4 Իթալիա մինիսթրօսու վէ պիրտէ Ֆրանսըզ մինիսթրօսու մէղճուտ իտիլէր։

Պէօյիւք գանտիլ ասնանմասը իճրա օլարագ, ախշամ Թուրինէ ավտէթ օլունմուշ տուր։

Մատրիտ 15 սեպտ.

Սապզգ Ֆրանսա իմբէրաթօրիչասը Լյօժէնի, պու սապահ շէհրիմիզէ վասլ օլուպ, ֆագաթ տէր հալ Գարաղանշէլէ կիթմիշ տիր։

Փարիզ 16 սեպտ.

Տիւնքի կիւն ապտ օլունան մէճլիստէ, միլլէթ մէճլիսինին միւսահասամը, Ալսաս մասնուամէրընըն Ֆրանսայա տուխուլի հաղընասա վագը օլմուշ տուր։

Բրուսիալըլարըն ԷՆի ասօրթ էյալէթլերտէն չըգմալարը իչին Ֆրանսա իլէ Ամէմանիա պէյնինտէ մուղավէլէ ապտ օլունտուղտան սօղրա, մէրգումանընն մէղքիւր էյալէթլերի պօչալթարպլարը վագըթ իճրա իթիքիլերի թէատիյաթ հաղընասա մէճլիստէ միւսահասա օլունմուշ տուր։

Փարիստէ Սպանեա սէֆիրի Մ. Օլօզակա, Տօն Գարլօսուն Ֆրանսա թօբրաղընտան նէֆի գելընմասընը վէ հախօտ, Լօար չայընըն սաղ գյրյսընըն էօթէ թարաֆընտա վագը պիր մահէլլատէ իպթիդիլմէսինի, Ֆրանսա հիւքիւմէթինտէն թալեպ իյլէմիշ ավր։

Վէրսայլ 17 սեպտ.

Պու ախշամ սաաթ տօղուզտա ադտ օլունան միլլէթ մէճլիսինին ֆաղլա պիր իճթիմանտէ, Ալսաս էյալէթի մասնուամէրընըն Ֆրանսա թօբրաղընա տուխուլի իչին ախշ օլունան բուսումաթա տայիր թէրթիպ գելընան մուղավէլէնամէնին թէտգիգինէ մէմուր պուլունան դօմիսիօն, 1869 տա մուգարրէր օլան էսասլար իւզէրինէ միւէսսէս օլտուղու հալտէ, մասնուաթը մէղքիւրէ հաղգընտա օլան լայիհատա պաղը թէպտիլաթ վագը օլարագ, գապուլինի թէքլիֆ իտէյօր։

Ալսաստան կէլէն էմթաա իչին Ֆրանսատան կէչտիյի վագրթ, հէր կէօնա բուսում ախշ օլունաճագ տըր։

Պատէհու Մ. Թիէր քէլամ աղազ իտէրէք, տէօրտինճի թաղսիթ օլան եարըմ միլեար մէպլաղրն էտտա օլմագ իւզրէ օլտուղունու միլլէթ մէճլիսինէ պէյան լյէմիշ, վէ միւշարիւէյին իչպու պէյանլարընը իւղէրինէ, հաղըրունու մէճլիս, շէհիտէն ալգըշլամըշ տըր։

Պատէհու, մուգավէլէնամէի մէղքիւր 31 բէյ գարշը օլարագ, 533 բէյ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Սապահ սաաթ 12 յի չարեէք կէչէրէք մէճլիս դարանմըշ տըր։

Փարիզ 17 սեպտ.

Ալսաս վէ Լօրէն էյալէթլերինտէն Ֆրանսայա տախիլ օլան էմթաա հագգընտա Ֆրանսա իլէ Ամէմանիա հիւքիւմէթլերի պէյնինտէ ագտ օլունան կէօմրիւք մուգավէլէնամէսինտէ չու աթիտէքի պէնտլեր իլավէ գելընմըշ տըր, չէօյլէ քի, 1. Ալսաս վէ Լօրէն էյալէթլերինտէն Ֆրանսայա կիրէն էմթաա վէ մանուաթպիր էօյլիւ իւզէրինտէ օլմասը։ 2. Ֆրանսըզ էմթաալարընա մուգապէլէթէն վերիլէճէք օլան էմթաանըն մրգտարընըն թայեինի։ 3. Բրուսիալըլարըն Ֆրանսա մէմալիքինտէն գաթիէն իխրաճընա մէօհլեթ վաղ իթմէք։

Ինչպու պէյաննամէնին զրաաթընտան սօղրա, Մ. Թիէր, պալէատէքի իլավէ օլունան պէնտլերին հիւքիւմէթ թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունու, վէ ինչպու պէնտլերին ահքեամընա թէվֆիգան մուգավէլէյի գաթիյէսի թանզիմ գելընմաճաղընը պէյան իյլէմիշ տիր։ Պատէհու պունան իւզէրինէ ուզուն պիր միւսահասա աչելըպ, Մ. Թիէր մուգավէլէնամէյի չէտիտէն թասահուպ իյլէմիշ, վէ լայիհայը մէղքիւրու թասահուպ վէ ճէրճեօլու պիր թագրմ նութգլար սէօյլէնտիքտէն սօղրա, մէճլիս էքսէրիյէթի արա իլէ գապուլ իյլէտի։

Լօնտրա 16 սեպտ.

Սէնէի սապզգալարա նիսպէթէն, Ինկիլթէրրատա պուղտայ հարբլաթը նօգսան պուլունտուղունտան, պիւտճէյէ պէօյիւք աչըզ կէօրիւնիյօր։

Շէֆֆիլա վէ Լիտս չէհիրլէրինտէ իշլերինի թաթիլ իտէն ամէլէնին սայըսը արթըյօր։

Գօրֆու 16 սեպտ.

Եունան խանէսանը գրալիյէսի Աթինայա տօղրու ազիմէթի վուգու պուլույօր։ Օն կիւն գատար միւտտէթ զարֆընտա Տանիմարգա գրալիչասը պուրատա պէքլէնմէքտէ օլտուղունտան, միչարիլէյիւմ հաղարաթը գրալիչայի միչարիլէյհայը գապուլ իչին օլ միւտտէթ զարֆընտա թէքրար պուրայա կէլէճէքլէր տիր։

Լօնտրա 17 սեպտ.

Օպսէրվէր նամ գազէթանըն, Պիւքրէշտէն ալըպ նէշր իթմէյի պիր մէքթուպունա մէպնի նազարէն, Ալսման պանքէրլերի, Մէմլէքէթէն էմարէթինին պիր մրգտար վարիտաթը թէէմինաթ կէօսթէրիլէրէք, էմարէթի միչարիլէյհանընը խազինէսինէ մուավէնէթէ պաչլայաճաղլարը վէ իչպու թէտպիր վէ թասավվուր հէնուզ գաթիէն գապուլ օլունմամըշ ֆագաթ հէր հալտէ, մալիյէճէ միչքիլաթըն հալլ ու թէսվիյէսի չիւպհէսիզ օլտուղու աղնաչըմըշ տըր։

Լիրայի Օսմ. 100 դրշ. հիսապը իլէ.

Ինկիլիզ լիրասը	109—10 փր.
Ֆրանսըզ ալթունու	87—15 »
Բօլ	89—— »
Գրըմից ալթունու	51—22 »
Պէյազ Մէճիտիյէ (ֆարդը) .	1—18 »
Պէշլիք վէ մէթալիք (ֆարդը)	105—— »
Պագըր	117—30 »

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Սեպտ. 6	Ախշամ դարանտը . .	50- 8
» 7	Սապահ աչելտը . .	50- 6

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՑԷ

Մէսնէտի ճէլիլի մէշիխէթի Իսլամիյէ, Անատօլու գազասքէրի բայէլուլէրինէն սէմահէթլու Ահմէտ Մուխթար էֆէնտի հաղրէթլերինէ թէվճիհ պույրուլմուշ։

(Միչարիլէյհ հաղրէթլերի իչպու բաղար կիւնիւ սաաթ ասզ ուղ բատնթը իւղէրինէ, հաղըրունու մէճլիս, շէհիտէն ալգըշլամըշ տըր։

Պատէհու, մուգավէլէնամէի մէղքիւր 31 բէյ գարշը օլարագ, 533 բէյ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Սապահ սաաթ 12 յի չարեէք կէչէրէք մէճլիս դարանմըշ տըր։

Փարիզ 17 սեպտ.

Ալսաս վէ Լօրէն էյալէթլերինտէն Ֆրանսայա տախիլ օլան էմթաա հագգընտա Ֆրանսա իլէ Ամէմանիա հիւքիւմէթլերի պէյնինտէ ագտ օլունան կէօմրիւք մուգավէլէնամէսինտէ չու աթիտէքի պէնտլեր իլավէ գելընմըշ տըր, չէօյլէ քի, 1. Ալսաս վէ Լօրէն էյալէթլերինտէն Ֆրանսայա կիրէն էմթաա վէ մանուաթպիր էօյլիւ իւզէրինտէ օլմասը։ 2. Ֆրանսըզ էմթաալարընա մուգապէլէթէն վերիլէճէք օլան էմթաանըն մրգտարընըն թայեինի։ 3. Բրուսիալըլարըն Ֆրանսա մէմալիքինտէն գաթիէն իխրաճընա մէօհլեթ վաղ իթմէք։

Ինչպու պէյաննամէնին զրաաթընտան սօղրա, Մ. Թիէր, պալէատէքի իլավէ օլունան պէնտլերին հիւքիւմէթ թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունու, վէ ինչպու պէնտլերին ահքեամընա թէվֆիգան մուգավէլէյի գաթիյէսի թանզիմ գելընմաճաղընը պէյան իյլէմիշ տիր։ Պատէհու պունան իւղէրինէ ուզուն պիր միւսահասա աչելըպ, Մ. Թիէր մուգավէլէնամէյի չէտիտէն թասահուպ իյլէմիշ, վէ լայիհայը մէղքիւրու թասահուպ վէ ճէրճեօլու պիր թագրմ նութգլար սէօյլէնտիքտէն սօղրա, մէճլիս էքսէրիյէթի արա իլէ գապուլ իյլէտի։

Լօնտրա 16 սեպտ.

Սէնէի սապզգալարա նիսպէթէն, Ինկիլթէրրատա պուղտայ հարբլաթը նօգսան պուլունտուղունտան, պիւտճէյէ պէօյիւք աչըզ կէօրիւնիյօր։

Շէֆֆիլա վէ Լիտս չէհիրլէրինտէ իշլերինի թաթիլ իտէն ամէլէնին սայըսը արթըյօր։

Գօրֆու 16 սեպտ.

Եունան խանէսանը գրալիյէսի Աթինայա տօղրու ազիմէթի վուգու պուլույօր։ Օն կիւն գատար միւտտէթ զարֆընտա Տանիմարգա գրալիչասը պուրատա պէքլէնմէքտէ օլտուղունտան, միչարիլէյհիւմ հաղարաթը գրալիչայի միչարիլէյհայը գապուլ իչին օլ միւտտէթ զարֆընտա թէքրար պուրայա կէլէճէքլէր տիր։

Լօնտրա 17 սեպտ.

Օպսէրվէր նամ գազէթանըն, Պիւքրէշտէն ալըպ նէշր իթմէյի պիր մէքթուպունա մէպնի նազարէն, Ալսման պանքէրլերի, Մէմլէքէթէն էմարէթինին պիր մրգտար վարիտաթը թէէմինաթ կէօսթէրիլէրէք, էմարէթի միչարիլէյհանընը խազինէսինէ մուավէնէթէ պաչլայաճաղլարը վէ իչպու թէտպիր վէ թասավվուր հէնուզ գաթիէն գապուլ օլունմամըշ ֆագաթ հէր հալտէ, մալիյէճէ միչքիլաթըն հալլ ու թէսվիյէսի չիւպհէսիզ օլտուղու աղնաչըմըշ տըր։

ՀԱՂԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Մուգատէմ թէշրիֆաթիի խարիճիյէ սանիլիյինի իտիպ, նաֆիա նազարէթի միւսթէշարը նասպ օլունան սաաթէլու Ալի Ռիզա պէյ էֆէնտի, պու կիւնլէրտէ հուզուրու հաղրէթի թաճտարիյէ շէրէֆ տուխուլ իտէրէք, թալթիֆաթը շահանէյէ մազհար օլմուշ, վէ զաթը հաղրէթի Միւլիւքանէլերի, մէնէտի ճէտիտինտէ մահիյէ 15 պին զուրուշ թախսիս գելընտրգընը պէյան պույուրմուշ տուր։

— Սապզգ զաղթիյէ միշիրի տէվլէթլու Հիւսնի բաշա հաղրէթլերի, զաթը հաղրէթի վէքիլէթբէնահի նէզտինտէ պիր դապուլ, զաղթիյէ նազարէթի եէտի իտարէսինտէ իքէն, ճէրէյան իտէն մէսալիհտէն տօլայը հիսապ վերմիշ օլտուղու լա թիւրքիտէ մուհարրէր տիր։

— Մօնսինեօր Ֆրանքի Պէլճիգա վէ Սպանեա սէֆիրլերի իլէ Աւսթրիա մասրահամկիւզարը թարաֆընտան, զաթը հաղրէթի Սասարէթբէնահիյէ տէլէրինտէ, մախսուս թէհիյէ պույրուլան գայրըգ սիւար օլարագ, մապէյնի Հիւմայուն սըր քեաթիպի ութուֆէթլու Լամին պէյ էֆէնտի հաղրէթլերի իլէ, Սիրքէճի խսկէլէսինէ չըգարագ, ալայը վալէա իլէ օրատան Պապը ալ կի վէ պատէհու մագամը վալէայի Ֆէթվաբէնահիլէրինի թէչրիֆ պույուրմուշլար տըր։)

Նուրայի տէվլէթին էսասը մէվզուինէ խալել կէլմէմէք իւզրէ, թադտիր վէ իհթիրամընը թէէքիա իչին ազալ ըզընա պու քէրրէ թայեինի էմրու ֆէրմանը Հիւմայուն պույրուլան զէվաթ։

Տեվլէթլու տամատ Նուրի բաշա հաղրէթլերի. Տեվլէթլու տամատ Էսհէմ բաշա հաղրէթլերի. Տեվլէթլու տամատ Մահմուտ բաշա հաղրէթլերի. Բուսումաթ էմինի սապզգ տեվլէթլու Քեանի բաշա հաղրէթլերի. Տեվլէթլու Շերիֆ Ալի բաշա հաղրէթլերի. Սելամլըգ բէսմի ալխինէ մէմուր տեվլէթլու Մուսթաֆա բաշա հաղրէթլերի. Լալիհա դօմիսիօնու բէյլիսի տեվլէթլու Մէհէմմէտ բաշա հաղրէթլերի. Ընդարէ վալիսի սապզգ տեվլէթլու Համտի բաշա հաղրէթլերի. Ազատան ութուֆէթլու Միհրան պէյ հաղրէթլերի. Պահրիյէ ֆէրիզանընտան սատտէթլու Էսհէմ բաշա հաղրէթլերի. Թօբխանէի ամիրէ ֆէրիզանընտան սատտէթլու Հաճի Մէհէմմէտ բաշա հաղրէթլերի. Ազատան սատտէթլու բրէնս Միլիթատի հաղրէթլերի. Ազատան սատտէթլու Պօղոս պէյ հաղրէթլերի. Տիվանը ահքեամը ատլիյէ ազասընտան սատտէթլու Վահան Էֆէնտի հաղրէթլերի. Ազատան սատտէթլու Լէզօֆէթ պէյ. Ազատան սատտէթլու Տավիչօն էֆէնտի. Ազատան Բուսճուգլու սատտէթլու Եուվանչօ էֆէնտի. Ազատան սատտէթլու Եանդօ էֆէնտի. Ազատան սատտէթլու Արթին էֆէնտի. Ազատան սատտէթլու Յօհաննէս էֆէնտի. Ազատան սատտէթլու Սարգիս էֆէնտի։

Մուհաճիրին գօմիսիօնու բիյասէթի, Այընընվալիսի սապզգ տեվլէթլու վէքիլէտտին բաշա հաղրէթլերինէ,

Կէմլիյիք դայիմագամըզը. Շուրայի տեվլէթի էվրաղ միւտիրի սապզգ սատտէթլու Մազհար պէյ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՂԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Մուգատէմ թէշրիֆաթիի խարիճիյէ սանիլիյինի իտիպ, նաֆիա նազարէթի միւսթէշարը նասպ օլունան սաաթէլու Ալի Ռիզա պէյ էֆէնտի, պու կիւնլէրտէ հուզուրու հաղրէթի թաճտարիյէ շէրէֆ տուխուլ իտէրէք, թալթիֆաթը շահանէյէ մազհար օլմուշ, վէ զաթը հաղրէթի Միւլիւքանէլերի, մէնէտի ճէտիտինտէ մահիյէ 15 պին զուրուշ թախսիս գելընտրգընը պէյան պույուրմուշ տուր։

— Սապզգ զաղթիյէ միշիրի տէվլէթլու Հիւսնի բաշա հաղրէթլերի, զաթը հաղրէթի վէքիլէթբէնահի նէզտինտէ պիր դապուլ, զաղթիյէ նազարէթի եէտի իտարէսինտէ իքէն, ճէրէյան իտէն մէսալիհտէն տօլայը հիսապ վերմիշ օլտուղու լա թիւրքիտէ մուհարրէր տիր։

— Մօնսինեօր Ֆրանքի Պէլճիգա վէ Սպանեա սէֆիրլերի իլէ Աւսթրիա մասրահամկիւզարը թարաֆընտան, զաթը հաղրէթի Սասարէթբէնահիյէ թէպլիգ ղըմընտա քէլամէ ատագ իյլէմիշ օլտուղու հավատիսինի լա թիւրքի մուգատտէմ եազմըշ իսէտ, տիւնքի նիւսխէսինտէ մէղքիւր հավատիսին տալը օլմայըպ, ատէթի վէճհ իւզրէ, հէր սէֆիր այրը այրը զաթը հաղրէթի վէքիլէթբէնահիյի թէպլիգ իյլէտիյի կէօրիւլմիւշ տիր։

— Լա թիւրքի զաղէթասը, ըմթանպօլտա գօլէրա իլէթի պուլունմայըպ, ֆագաթ պաղը քիմէնէլէր իլէթի մէղքիւրեյէ ատթ օլունաբագ էօլմիւշլեր իսէ, թէֆթիշաթը մախսուսէ վէ թէագիդատթրէմիյէ նազարէն, էմրի պասիրէթ մուզայիր հարէքէթ խիրմէսինտէն սէպպիյէթ վերիլմիշ օլտուղունու, վէ իլէթի մէղքիւրէնին Սթանպօլտա պուլունմասը ըզընա, սրհհիյէ դօմիսիօնան, սէֆայինէ թէմիզ բաթէնթա վերտիյինի պիր խսպաթ կէօսթէրտիյի հալտէ, Սթանպօլ կիպի քեսիր իւլ նուֆուս օլան պիր շէհիրտէ պէյլի վահի արաճիֆլեր նէշրինին ապէս իտուկինի վաղիֆէի մախսուսէ ատտ իտէրէք պէյան իյլէմիշ տիր։

— Պապը զաղթիյէ մահպէսլերինտէ պուլունան պիր խայլի մահպուսինին կէչէն հաֆթա նէֆի իտիլմիշ օլտուղու Ֆար տիւ Պօսֆօրատա մուհարրէր տիր։

— "Բարաղլար" նամ բիսալէյէ խիթապէն, թէրաֆըմընգա վարիտ օլան պիր պէնտ, պիր զարուր բէրշէմ պէ կիւնքի չըգաճագ զաղէթամընգա թէրք օլունմուշ տուր։

—Միլլիյէթ հուզումուզուն մուհաֆաղասընը հավլի օլուպ, կէչէն սէնէ Իթալիան լիսանը իւզրէ թապու նէշր գելընան "Ա Թուլթի" նամ բիսալէ իլէ, յունվար 25 իլանանամէսի, վէ միւհթերէմ սէրբիսգոսպոդարընը էքի գընթա թահրիրաթը բէսմիյէսի, քէզալ էք բուհպանէրիմիզ թարաֆընտան Մ. Բլումէ խիթապ իտիլէն ճէվապնամէ, վէ սէմահէթլու Կաթողիկոսումուզ վէ Կիլիկիա պատրիարգը Թ. Յակոբ Պետրոս հաղրէթլերինին ինթիխապ վէ իլանը մէմուրիյէթինէ տայիր Բաբա հաղրէթլերինէ բիսգոսպոսլար թարաֆընտան պէր միւճիպլի ուսուլու գատիմ, եաղընան պէյանանամէ, վէ պունլարտան պաշգա, խիլաֆը հուզուզումուզ պուլունան "Բէվերսուրուս" մահուտ նիզամնամէ ճէվան, պու քէրրէ Արապի լիսանընա պիթ թէրճիմէ, Պէյրութտա թապու նէշր օլունարագ, պիւթիւն Պերիէթթիւշշամ, Մըսը, վէ Իրադ թարաֆլարընա իլան, վէ հէր սընրֆ էհալի թարաֆընտան քէմալի խահիշ վէ մէմնունիյէթլէ գրաֆթ վէ իսթիֆատէ օլունտուղու օլ թարաֆլարտան պիլ մէմնունիյէ վէ իֆթիխար ատրըզընը թահրիրաթլարտա մուհարրէր տիր։

Յօղրուսու շու եօլլարտա միլլէթ ուղրունտա ֆէտագարանէ խըզմէթ իտէնլէրին թէշէպպիւսաթ վէ հարաքեաթը վագըլարի էզհէր ճիհէթ շայանը մէտհ ու սիթայիշ մէվատտան օլտուղու կիպի, Հասուն էֆէնտիներին տախի հէր լիսան ու դավմ ինտինտէ կիւն պէ կիւն քէնտի հագգընտա ճէլպ ու տավէթ իյլէտիյի կէօնակէօն աղըր նօղթալար սայէսինտէ, տերէճէյի նիհայէտէ օլարագ, միւսթաղրագը տէրևայի խէճէլ ու մէղելէթ օլմասը, հագիզէթէն նիապէթ դապուլ իթմէզ պիր հալը բիւրմէլալ վէ ճայլի իսթիղրապ վէ իղթիրապ ատը։

Էֆէնտիյի միւմայիլէյհին միւսթահագ վէ մաղհար պուլունտուղու

պու կիպի իգպալտան " ճէնապի Հագդ ճիւմէյի մուհաֆազա պու-յուրսուն ։ „

— Ումուրու զապթիյէ նազըրը տէվլէթլու բաշա հազրէթլերի ցէր սատտէթէ միվասէլէթլէ , ճիւմա իր-թէսի կիւնիւ մագամլարընա կէլերէք , ումուրու մէմուրէլերինին բույէթինէ միւպաշէրէթ կյէմիշլէր տիր ։

— Պունան օն ալթը սէնէ էվ-վէլ Բում բաթրիյի օլան ռիւթպէթլու Անթիմօս նամ զաթ , բաղար կիւնիւ ֆէնէրտէ քեայնի բաթրիքիանէտէ եինէ բաթրիք ինթիխապ օլունմուշ տուր ։

— Պիր միւտտէթտէն պէրու ին-կիլթերրատա պուլունան սատտէթ-լու Միշավիր բաշա , կէչէն բերշէմ-պէ կիւնիւ ցէր սատտէթէ վասըլ օլ-մուշ տուր ։

— Իշպու բաղար կիւնիւ զաթը հազրէթի Սատարէթվէնահի , Պէօ-յիւքտերէտէ քեայնի սահիլխանէլէ-րինտէ Ռուսիա սէֆիրինէ պիր վիղի-թա վէրմիշ տիր ։

— Աւսթրիա մասլահաթկիւզարը իլէ , Ֆիլէմէնք վէ Պէլճիդա վէ Սպա-նիա էլչիլէրի վէ մէնս . Ֆրանքի , Պա-պը ալիտէ զաթը հազրէթի Սատա-րէթվէնահիյէ վիղիթայի բէսմիյի ի-րա կյէմիշլէր տիր ։

— Զաթը հազրէթի վէքեալէթ-բէնահի կէչէն ճումա իրթէսի կիւ-նիւ , մապէյնի Հիւմայունու Մի-լիւքեանէ ճանիպլի ալիսինէ աղ-մէթլէ , շայան պույրուլան միւսա-տէի սէնիյէի հազրէթի Շէհրիյարիյէ մէսնի , հուզուրու հազրէթի Շահա-նէյէ տուխուլ չէրէֆինէ նայիլյէթ-լէ , պիր գաչ սաաթլար պաղը մէ-վասը միւհիմմէ վէ իսլահաթը խայ-րիյէյէ տայիր թէնպիհաթը սէնիյէյի պիլ իսթիմա Պապը ալիյէ ավտէթ պույուրմուշլար տիր ։

— Խարիճիյէ նազըրը տէվլէթլու բաշա հազրէթլերինն մէնշուրու ա-լիլերի կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ Ֆընտըզլըսա քեայնի գօնագլարընտա պաղը մէմուրինի քիրամ հազըր օ-տուգլարը հալտէ , թաազիմաթը փա-յիդա իլէ ֆէլթհ ու գրաաթ իտիլ-միշ տիր ։

— Թունուս վիլայէթի պահրիյէ ըէյիսի սատտէթլու խայրէտտին բա-շա հազրէթլերի , ճիւմա էրթէսի կիւ-նիւ , միւսաֆիրինին ռիւքիւպունա մախսուս օլան , վէ Սթապլը Ամիրէ-տէն թէհիյէ գելընան ֆայթօնա բա-քիպէն , Պապը ալիյէ կէլերէք , զաթը հազրէթի վէքեալէթբէնահի իլէ մի-լադաթ պիրլէ , վիլայէթի միւշարիլյէ-հա վալիսի տեվլէթլու բաշա հազ-րէթլերի ճանիպլինտէն խաքիբայի մա-տելէթբէյմայի ճէնապը Միւլիւքեա-նէյէ արդ վէ թագտիմ պույրուլմադ-իւզրէ ։ Թասթիր դելընան արիզէյի թէսլիմ , վէ զաթը հազրէթի վէ-քեալէթբէնահիյէ օլան պէյանանամէյի տախի իթա իտերէք , պիր միւտտէթ միլադաթտան սօղրա , Շուրայի տեվ-լէթ ըէյիսի իսլահէթլու տեվլէթլու բաշա վէ Ցիվանը ահքեամը Ամլիյէ նազըրը տեվլէթլու բաշա հազրէթ-լերինէ ըէսմի վիղիթայի պիլ իճրա , խարիճիյէ նազըրը տեվլէթլու բաշա հազրէթլերի , եէվմի մեղպուրտա մէնշուրու ալիլերինին դրաաթընտան տօլայը մագամլարընտա պուլունմա-տըգլարընտան , միւշարիլյէհ հազ-ըէթլերի իլէ միլադաթ իտէմէյերէք , ավտէթլէ , միւսաֆիրէթինէ թախսիս պույրուլմուշ օլան մահէլլէ աղիմէթ կյէմիշ տիր ։

Հագայիլ ·

— Մագամը ճէլիլի վէքեալէթի քիւպրա , մին էլ գատիմ դըպլէկեա-հը էրպապը մէսալիհ վէ հաճաթ օլան պիր մէլճաի սամի օլուպ , օլ մագամա հալէա ըէՀՇագպախշը իճ-լալ օլան զաթը ֆէլսաթօնսիմաթը հազրէթի Սատրազամինին տախի հիմմէթի պիւլէնտ մերթէպէթի ալի-յէլերի թէվտիի եէտի իգթիտարլերի օլան մէհամմը Սալթանաթը սէնիյէ-նին տիլխահը ալիի զաթը հազրէթի թաճտարիյէ միւվաֆրդ սիւէրի խայ-րիյէտ իճրասընա քեաֆի վէ քեա-ֆիլ պուլունտուղու միսիլու , ագսա-յի ամալը Միւլիւքեանէ օլան հրֆ-ղը հուդուղու թէպաա իլէ , էրպա-պը մէսալիհ իշլերինին եօլու իլէ թեավ իյէսի մեվսուտը միւթէնասընա մասթուֆ օլմադ միւլապէսէսի իլէ , պատեղին հէմ էրպապը մէսալիհէ մէտարը եէսր ու սուհուլէթ , վէ հէմ տէ իշլերին սիւրաթը թեավ իյէսինի մուճիպ պուլունմադ իւզրէ , ճանիպլի Պապը ալիտէ մախսուս պիր սանարգ վաղը իլէ , սահապը մէսալիհ ար-զուհալերինին քիւլֆէթսիզճէ օրա-յա վաղ օլունմասընին թէնսիպ պույ-րուլտուղու իշիտիմիշ տիր ։

Քէզա ·

— Սթանպօլուն եէնի վէ էսկի քէօբրիւլերին վարիտաթը յա թէէմին ղելընմըշ , վէ սէնէվի եիւզտէ 12 ֆայիզ կէ եիւզտէ 2 գօմիսիօն իլէ , թէրսանէի ամիրէ , Գալաթա պան-քերլերիյլէ 7 միլիօն ֆրանգ պիր իս-թիդրաղ իթմէք իչին սեօյլէշմէքտէ օլտուղու , վէ մահ պէ մահ թաղսիթ օլարադ 140 պին ֆ. անդ թէէտիյէ ղելընաճաղը լա թիւրքիտէ օգուն-մուշ տուր ։

— Թունուստան սատտէթլու խայ-րէտտին բաշանըն բաքիպլէն Ցէրսատ-տէթէ կէլտիյի վաքօրուն իքինճի գաբթանը էլիաս բաշանըն ֆիւճճէ-թէն վէֆաթը իլէ , չըգան բերշէմպէ կիւնիւ Է.յուպտէ տէֆն իտիլմիշ տիր ։

— Պօհէմիատա վարէնտորֆ մէք-թէպլինտէ մէզհէպ հօճասը օլան հայր Ա. Նիթթէլ , Լայթմէրից բիսգոպոսու թարաֆընտան բանադրել օլունմուշ օլտուղունտան , մերգում տախի պիր մէքթուպլա բիսգոպոսու միւմայիլէյ-հէ ճէվապ վերմիշ տիր քի , մէքթու-պու մէզքիւրուն սօն ճիւմլէլերի չէօյ-լէ տիր ։ " Պէն բանադրել օլունտում , չիւնքի , լայէխթիլ իք վարդապետու-թիւնու հերետիկոսլուգ տուր տէյի ըէստ իթտիմ , վէ՞ պիր լայէխթի բա-բանըն հեղինակութիւնունա իթա-աթ իթմէյէ դարար վերմէմ իչին հիչ պիր թէհտիտաթըն հիւքմիս օլ-մասը ։

" Լայթմէրից բիսգոպոսունուն , պիզ զաթ քէնտինէ այիտ օրմայան պիր քիլիսէտէն պէնի տըշարը իթմէյէ հադդը եօգ տուր ։ Պէն մուգատտէս բաբաս օլուպ , պիր օրթօտօքս բիս-գոպոսունտան " տախի բաբաղըգ հիւքմ ու սէլահիյէթինի ավազ իյէ-միշ իմ տիր · ատթիդ տինի Գամթօլի-քիյի ինքեար իտէն պիր բիսգոպոս , մէրասիմի ըուհանիյէ իճրա իթմէք-լէքտէն պէնի տուր վէ մէն իտէմէզ ։ Պէնիմ շիմտիքի հալ խըտամաթը ըու-հանիյէտէն չէքիլտիյիմին սէպէպի , ճէպը վէ հիւքմ թահթընտա պուլուն-տուղում տուր ։ Ֆագաթ " ատթիդ Գա-թօլիք " թապիր օլունան ճէմաաթը , պէնտէն խըտամէթի ըուհանիյէ թալէպ իթտիյի կիւն , մէմուրիյէթիմէ թէք-ըար պէտ վէ միւպաշէրէթ իտէճ-յեմ տիր ։ „

— Լամիկյէթէ շայան մահէլլտէն իշ իթտակյիմիզէ կէօրէ , ճիզվ իթ-լէր Բարայը Օմայը թէրք իթմէյէ դանտը բամայաճաղլարընը ագըլլարը քէսէրէք , քէնտիլերի կիթմէյէ գա-բար վերմիշլէր վէ Իթալեանըն միլ-լէթ մէճլիսի ագտը իճթիմա իյլէտի-յի կիւն եօլա չըգաճաղլար տըր ։

ճիզվ իթլէր , ժէսու վէ Սէն—Ի-նիաս մանասթըրլարը պօշալ թաճաղ-լար տըր · ֆագաթ պու ճէմիյէթին ալթը վէ եավսօտ եէտի գատար միւ-տիրլերի վաթիգանտա իսքեան իթ-մէք իւզրէ Օսմատա գալաճաղլար տըր ։ ճիզվ իթլերին , իլերիսինի քէշֆ իտէն ատէմլէր օլտուղու ճիհէթլէ , պու տէֆա Իթալեանըն եէտի զապ-թընա կէչէն էյալէթլերտէ մալիք օլ-տուղլարը էմվալը զուհուրա կէլէ-ճէք օլան գաղա վէ պէլալարսան խէ-լա իյլէտիքլերինի պէյանէ հաճէթ եօգ տուր ։

Ժուրնալ տը Օմ ·

ԻԼԱՆԱԹ

Ս · ՊԵՏՐՈՍԻ ԿԵՂԾ ԱԹՈՌԸ

Պու սէրնամէ իլէ պիր եէնի բի-սալէճիք տահա թապ ու նէշը իլէ , Պէյօղլու Թիւթիւնճիւլերի վէ զազէ-թա սաթըճըլարը եանընտա վէ քէօր-բիւ պաշընտա գուլիպէտէ պուլու-նուպ , 40 ար բարայա սաթըլմադ տա տըր ։

Օզոստոսուն 30 ունճու բաղար էրթէ-սի ախշամը , Շիրքէթի Խայրիյէ վաքօրլա-ընտան 18 նօ · Ասայիշ նամ վաքօր տէ-րունինտէ պիր էլ չանթասը ունուտու-մուշ , քի տէրունինտէ աչըզ պօնօլար վէ սայըր սէնէտաթլէր իլէ միւֆրէտաթ տէֆ-տէրլերի վէ սայըր եվրաղը ֆիւթէնէվիյէ պուլունտուղունտան , հէր քիմ քի պուլ-մուշ իսէ , Ասիթանէտէ Զինճիրլի խանընտա Ռուսիալը հաճի Համբարճում ադանընա օտասընա կէթիրտիյի հալտէ իճապ իտէն իգրամ օլաճագ տըր ։

ԳԱՍԱԳԻՐՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

Մէզքիւր էրմէնիճէ քիթապճը Մ · Ց · Զօլաղեան էֆէնտինին թէլիֆկէրտէսի օ-լարադ 240 սահիֆէտէն իպարէթ տիր , վէ Հայկ զէմանընտան պաշայարադ , թա-րիխի Խէվիյէնին 1870 ինճի սէնէսինէ տէ-կին սէպպաթ իտէն վուգուսթը ազիմէյի ուսթիթասար սուրէթտէ նադլ ու հիքայէ իթմիշ օլտուղունտան , չիմտիյէ գատար

Ժ Ա Գ Ա Լ Է Ֆ Ե Ա Ն

ԱՄԷՐԻԿԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷ Վէ ՏԷԲՕՁԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆԻՒՄԷՐՕ 46

Կէրէք մէզքիւր մաղազատա այրըճա պիր տէ եէնի էճզախանէ քիւչատ վէ թախ-սիսի իլէ թագէլեի վէ էհվէնլիյի ճէհէթլէ միւշթէրիլերինի խօշնուտ իտէճէք սուրէթ-տէ հէր նէվի էճզալար սաթրմադտա վէ կէրէք կօգատտա 111 նիւմէրօլու էճզահա-նէտէ խէ , կէրէք բէրէքէնթէ , վէ կէրէք եէքիւն օլարադ , հէմ պահաճա էհվէն , վէ հէմ սալա հիյլէսիզ օվմագ չարթը իլէ , ատթիտքի էճզալար ֆիրուխթ օլունմադտա տրը ։

Զէլիկ չուրուպլարը էնվայի թիւրլիւսիս , քէզալիք չէլիք չարապլարը , պալըգ եաղլարը , չիղօլաթալար , իքսիրլեր , մատէն սուլարը , գրնաղընա չարապլարը քեաֆ-ֆէսի չէլիք օվմագ դավլիյէ · մատէյէ դուվվէթ վերիճի Գագաօ դահվէսի , ալա չի-պօլաթալար , հէր նէվի պօրտօ չարապլարը , մատէն սուլարը , վէ հիչ պիր հիյլէսի օվ-մայան պիրինճի պալըգ եաղլարը · քէզալիք զօղուլու էշեալար , գասըդ պաղլարը , գօրսէ , քէչի մէմէսի , թէնզիյէլեր , տիւրլիւ տիւրլիւ պաղլար , վէ հէր տիւրլիւ դա-ըը վէ էրքէք խասթալըգլարը իչին հէր նէվի էլաթլար , Ամէրիգան կէվրեյի հէր ճինատէն գըյէ իլէ վէ գոթթու իլէ պուլունտուղու վէ սայիր տիւքքանլարտան էհ-վէն ֆիյաթ իլէ սաթըլըգը իլան օլունուր ։

Քէզալիք էօքսիրիկ իչին եէնի իհտաս օլունմուշ օլան շուրուպլարտան մաատա ըէք չօգ բրօվալար իլէ ֆայտալը օլտուղու թաստիգ օլունմուշ , խալիս վէ թազէ սա-բարնա շուրուպլարը պուլունուպ , կէրէք Ասիթանէտէ պուլունան էճզաճըլարա , վէ տաչրալարտա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմլերէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլէ սաթըլմադ-տա տրը ։

Մէզքիւր քեաֆֆէյի ֆիրուխթ օլունան էճզալար վէ ալաթլար , կէրէք Լօնտրա-նընն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան Ֆ · Գուրլինկ ֆապրիգասընտան , վէ կէրէք Պէր-լինտէ , Միլանտա , Վիէննատա , Փարիստէ վէ Իթալեատա պուլունան մէշհուր ֆապ-րիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր ։

պու կիպի իգպալտան " ճէնապի Հագդ ճիւմէյի մուհաֆազա պու-յուրսուն ։ „

— Ումուրու զապթիյէ նազըրը տէվլէթլու բաշա հազրէթլերի ցէր սատտէթէ միվասէլէթլէ , ճիւմա իր-թէսի կիւնիւ մագամլարընա կէլերէք , ումուրու մէմուրէլերինին բույէթինէ միւպաշէրէթ կյէմիշլէր տիր ։

— Պունան օն ալթը սէնէ էվ-վէլ Բում բաթրիյի օլան ռիւթպէթլու Անթիմօս նամ զաթ , բաղար կիւնիւ ֆէնէրտէ քեայնի բաթրիքիանէտէ եինէ բաթրիք ինթիխապ օլունմուշ տուր ։

— Պիր միւտտէթտէն պէրու ին-կիլթերրատա պուլունան սատտէթ-լու Միշավիր բաշա , կէչէն բերշէմ-պէ կիւնիւ ցէր սատտէթէ վասըլ օլ-մուշ տուր ։

— Իշպու բաղար կիւնիւ զաթը հազրէթի Սատարէթվէնահի , Պէօ-յիւքտերէտէ քեայնի սահիլխանէլէ-րինտէ Ռուսիա սէֆիրինէ պիր վիղի-թա վերմիշ տիր ։

— Աւսթրիա մասլահաթկիւզարը իլէ , Ֆիլէմէնք վէ Պէլճիդա վէ Սպա-նիա էլչիլերի վէ մէնս . Ֆրանքի , Պա-պը ալիտէ զաթը հազրէթի Սատա-րէթվէնահիյէ վիղիթայի բէսմիյի ի-րա կյէմիշլէր տիր ։

— Զաթը հազրէթի վէքեալէթ-բէնահի կէչէն ճումա իրթէսի կիւ-նիւ , մապէյնի Հիւմայունու Մի-լիւքեանէ ճանիպլի ալիսինէ աղ-մէթլէ , շայան պույրուլան միւսա-տէի սէնիյէի հազրէթի Շէհրիյարիյէ մէսնի , հուզուրու հազրէթի Շահա-նէյէ տուխուլ չէրէֆինէ նայիլյէթ-լէ , պիր գաչ սաաթլար պաղը մէ-վասը միւհիմմէ վէ իսլահաթը խայ-րիյէյէ տայիր թէնպիհաթը սէնիյէյի պիլ իսթիմա Պապը ալիյէ ավտէթ պույուրմուշլար տիր ։

— Խարիճիյէ նազըրը տէվլէթլու բաշա հազրէթլերինն մէնշուրու ա-լիլերի կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ Ֆընտըզլըսա քեայնի գօնագլարընտա պաղը մէմուրինի քիրամ հազըր օ-տուգլարը հալտէ , թաազիմաթը փա-յիդա իլէ ֆէլթհ ու գրաաթ իտիլ-միշ տիր ։

— Թունուս վիլայէթի պահրիյէ ըէյիսի սատտէթլու խայրէտտին բա-շա հազրէթլերի , ճիւմա էրթէսի կիւ-նիւ , միւսաֆիրինին ռիւքիւպունա մախսուս օլան , վէ Սթապլը Ամիրէ-տէն թէհիյէ գելընան ֆայթօնա բա-քիպէն , Պապը ալիյէ կէլերէք , զաթը հազրէթի վէքեալէթբէնահի իլէ մի-լադաթ պիրլէ , վիլայէթի միւշարիլյէ-հա վալիսի տեվլէթլու բաշա հազ-ըէթլերի ճանիպլինտէն խաքիբայի մա-տելէթբէյմայի ճէնապը Միւլիւքեա-նէյէ արդ վէ թագտիմ պույրուլմադ-իւզրէ ։ Թասթիր դելընան արիզէյի թէսլիմ , վէ զաթը հազրէթի վէ-քեալէթբէնահիյէ օլան պէյանանամէյի տախի իթա իտերէք , պիր միւտտէթ միլադաթտան սօղրա , Շուրայի տեվ-լէթ ըէյիսի իսլահէթլու տեվլէթլու բաշա վէ Ցիվանը ահքեամը Ամլիյէ նազըրը տեվլէթլու բաշա հազրէթ-լերինէ ըէսմի վիղիթայի պիլ իճրա , խարիճիյէ նազըրը տեվլէթլու բաշա հազրէթլերի , եէվմի մեղպուրտա մէնշուրու ալիլերինին դրաաթընտան տօլայը մագամլարընտա պուլունմա-տըգլարընտան , միւշարիլյէհ հազ-ըէթլերի իլէ միլադաթ իտէմէյերէք , ավտէթլէ , միւսաֆիրէթինէ թախսիս պույրուլմուշ օլան մահէլլէ աղիմէթ կյէմիշ տիր ։

Հագայիլ ·

— Մագամը ճէլիլի վէքեալէթի քիւպրա , մին էլ գատիմ դըպլէկեա-հը էրպապը մէսալիհ վէ հաճաթ օլան պիր մէլճաի սամի օլուպ , օլ մագամա հալէա ըէՀՇագպախշը իճ-լալ օլան զաթը ֆէլսաթօնսիմաթը հազրէթի Սատրազամինին տախի հիմմէթի պիւլէնտ մերթէպէթի ալի-յէլերի թէվտիի եէտի իգթիտարլերի օլան մէհամմը Սալթանաթը սէնիյէ-նին տիլխահը ալիի զաթը հազրէթի թաճտարիյէ միւվաֆրդ սիւէրի խայ-րիյէտ իճրասընա քեաֆի վէ քեա-ֆիլ պուլունտուղու միսիլու , ագսա-յի ամալը Միւլիւքեանէ օլան հրֆ-ղը հուդուղու թէպաա իլէ , էրպա-պը մէսալիհ իշլերինին եօլու իլէ թեավ իյէսի մեվսուտը միւթէնասընա մասթուֆ օլմադ միւլապէսէսի իլէ , պատեղին հէմ էրպապը մէսալիհէ մէտարը եէսր ու սուհուլէթ , վէ հէմ տէ իշլերին սիւրաթը թեավ իյէսինի մուճիպ պուլունմադ իւզրէ , ճանիպլի Պապը ալիտէ մախսուս պիր սանարգ վաղը իլէ , սահապը մէսալիհ ար-զուհալերինին քիւլֆէթսիզճէ օրա-յա վաղ օլունմասընին թէնսիպ պույ-րուլտուղու իշիտիմիշ տիր ։

Քէզա ·

— Սթանպօլուն եէնի վէ էսկի քէօբրիւլերին վարիտաթը յա թէէմին ղելընմըշ , վէ սէնէվի եիւզտէ 12 ֆայիզ կէ եիւզտէ 2 գօմիսիօն իլէ , թէրսանէի ամիրէ , Գալաթա պան-քերլերիյլէ 7 միլիօն ֆրանգ պիր իս-թիդրաղ իթմէք իչին սեօյլէշմէքտէ օլտուղու , վէ մահ պէ մահ թաղսիթ օլարադ 140 պին ֆ. անդ թէէտիյէ ղելընաճաղը լա թիւրքիտէ օգուն-մուշ տուր ։

— Թունուստան սատտէթլու խայ-րէտտին բաշանըն բաքիպլէն Ցէրսատ-տէթէ կէլտիյի վաքօրուն իքինճի գաբթանը էլիաս բաշանըն ֆիւճճէ-թէն վէֆաթը իլէ , չըգան բերշէմպէ կիւնիւ Է.յուպտէ տէֆն իտիլմիշ տիր ։

— Պօհէմիատա վարէնտորֆ մէք-թէպլինտէ մէզհէպ հօճասը օլան հայր Ա. Նիթթէլ , Լայթմէրից բիսգոպոսու թարաֆընտան բանադրել օլունմուշ օլտուղունտան , մերգում տախի պիր մէքթուպլա բիսգոպոսու միւմայիլէյ-հէ ճէվապ վերմիշ տիր քի , մէքթու-պու մէզքիւրուն սօն ճիւմլէլերի չէօյ-լէ տիր ։ " Պէն բանադրել օլունտում , չիւնքի , լայէխթիլ իք վարդապետու-թիւնու հերետիկոսլուգ տուր տէյի ըէստ իթտիմ , վէ՞ պիր լայէխթի բա-բանըն հեղինակութիւնունա իթա-աթ իթմէյէ դարար վերմէմ իչին հիչ պիր թէհտիտաթըն հիւքմիս օլ-մասը ։

" Լայթմէրից բիսգոպոսունուն , պիզ զաթ քէնտինէ այիտ օրմայան պիր քիլիսէտէն պէնի տըշարը իթմէյէ հադդը եօգ տուր ։ Պէն մուգատտէս բաբաս օլուպ , պիր օրթօտօքս բիս-գոպոսունտան " տախի բաբաղըգ հիւքմ ու սէլահիյէթինի ավազ իյէ-միշ իմ տիր · ատթիդ տինի Գամթօլի-քիյի ինքեար իտէն պիր բիսգոպոս , մէրասիմի ըուհանիյէ իճրա իթմէք-լէքտէն պէնի տուր վէ մէն իտէմէզ ։ Պէնիմ շիմտիքի հալ խըտամաթը ըու-հանիյէտէն չէքիլտիյիմին սէպէպի , ճէպը վէ հիւքմ թահթընտա պուլուն-տուղում տուր ։ Ֆագաթ " ատթիդ Գա-թօլիք " թապիր օլունան ճէմաաթը , պէնտէն խըտամէթի ըուհանիյէ թալէպ իթտիյի կիւն , մէմուրիյէթիմէ թէք-ըար պէտ վէ միւպաշէրէթ իտէճ-յեմ տիր ։ „

— Լամիկյէթէ շայան մահէլլտէն իշ իթտակյիմիզէ կէօրէ , ճիզվ իթ-

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼԳԵՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2